

УДК 657.21

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ДОХОДІВ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Т. Д. Рудик

студентка 4 курсу, група ОА-41, навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та права

Науковий керівник – к.е.н., доцент О. О. Дорошенко

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті розглянуто та проаналізовано питання щодо сутності та визнання доходів, а також ведення обліку доходів в державному секторі відповідно до міжнародних стандартів.

Ключові слова: доходи, міжнародні стандарти обліку, державний сектор, операції обміну, необмінні операції.

В статье рассмотрены и проанализированы вопросы сущности и признания доходов, а также ведение учета доходов в государственном секторе в соответствии с международными стандартами.

Ключевые слова: доходы, международные стандарты учета, государственный сектор, операции обмена, необменные операции.

The article examines and analyzes the issue of the nature and the recognition of revenue and revenue accounting in the public sector in line with international standards.

Keywords: income, international accounting standards, public sector, real exchange, non-exchange transactions.

Вступ. Бухгалтерський облік у бюджетних установах є найголовнішою системою контролю за наявністю та рухом бюджетних коштів. Особливим об'єктом обліку державного сектору є доходи. Облік доходів є найскладнішим і найвідповідальнішим, він потребує досконалої розробки й опрацювання на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Серед розроблених міжнародних стандартів бухгалтерського обліку державного сектору існує два стандарти з обліку доходів МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» та МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій».

Аналіз останніх досліджень. Проблеми аналізу стандартів обліку доходів в державному секторі відображено в наукових працях багатьох українських вчених, зокрема П.Й. Атамаса, О.О. Дорошенко, Р.Т. Джоги, Ф.Ф. Бутинця, С.В. Левицької та ін.

Методика досліджень. Сучасні наукові дослідження головним чином націлені на питання організації обліку доходів, здійснення контролю та аналізу діяльності установ в державному секторі, проте вони потребують детального аналізу відповідно до міжнародних стандартів обліку та порівняння з національними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз методики бухгалтерського обліку доходів в державному секторі економіки, порівняння міжнародного та національного досвіду обліку доходів.

Результати досліджень. Згідно з МСБОДС 9, дохід — валове надходження економічних вигод або потенціалу корисності протягом звітного періоду, коли чисті

активи/власний капітал зростають у результаті цього надходження, а не в результаті внесків власників [1, с. 220]. Отже, за МСБОДС 9, доходи можуть виникати від таких операцій та подій обміну: надання послуг; реалізації товарів; використання іншими сторонами активів суб'єкта господарювання, які приносять відсотки, роялті та дивіденди. Якщо перші два варіанти операцій обміну не є новими для вітчизняної облікової практики в бюджетних установах, то відсотки, роялті та дивіденди є відносно новими об'єктами обліку, оскільки в чинному законодавстві такий вид доходів не виділявся [1, с. 219].

Облік необмінних операцій на міжнародному рівні регламентує МСБОДС 23. Стандартом до необмінних операцій віднесено дві групи: податки; трансферти (грошові та негрошові), включаючи гранти, списання боргів, штрафи, надання нерухомості, подарунки, пожертви, а також товари та послуги в натуральній формі [3, с. 211]. Дохід від необмінних операцій слід оцінювати за сумою збільшення визнаних суб'єктом господарювання чистих активів.

Якщо порівняти МСБОДС 9 та НП(С)БОДС 124 «Доходи» (який набуде чинності з 1 січня 2015 року) в частині обмінних операцій то бачимо, що НП(С)БОДС 124 розроблений із урахуванням міжнародних підходів, однак існують деякі розбіжності, а саме: в НП(С)БОДС 124 не зазначено метод визначення доходів від обмінних операцій; у складі доходів від обмінних операцій за НП(С)БОДС 124 виділено групи доходів «Бюджетне асигнування» та «Інші доходи від обмінних операцій».

За МСБОДС 9 суб'єкти державного сектору використовують метод нарахування для обліку доходів від обмінних операцій. В українській практиці законодавством чітко не встановлено застосування в бухгалтерському обліку державного сектору методу визначення доходів і витрат. Так операції за доходами відображаються в бухгалтерському обліку в момент їх проведення (тобто методом нарахувань), а операції з надходження асигнувань бюджетної установи – в момент зарахування коштів з одночасним відображенням боргу (тобто касовим методом).

Висновки. Облік доходів відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі дає змогу забезпечити використання інтегрованої фінансово-аналітичної системи управління державним процесом бюджетування. Адаптація українського законодавства у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності до МСФЗДС дозволить підвищити ступінь прозорості ведення бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
2. МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій (податки та трансферти)». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
3. Дорошенко О.О. Трансформація об'єктів бухгалтерського обліку в бюджетних установах у контексті модернізації обліку в державному секторі / О.О. Дорошенко // Бізнес Інформ. – 2013. - №2. – С. 209.